Tulevaisuusvaliokunta pyytää teiltä 5-10 sivun artikkelia, joka jakaantuu kolmeen osioon 1) motiivit 2) ehdotusten arviointi ja 3) johtopäätökset.

1. Motiivi

1.1. Mitkä ovat keskeisimmät tarpeet tieto- ja teknologiapolitiikan johtamisen kehittämiseen suhteessa nykytilaan ja tulevaisuuden kehityskulkuihin sekä toiminnan uudistamiseksi?

- Teknologialla on yhä keskeisempi rooli sekä yksilöiden että yhteiskuntien kannalta. Koko yhteiskuntamme on täysin riippuvainen teknologian toimivuudesta. Innovaatioiden nopeus ei tule hidastumaan vaan muuttaa yhä nopeammin tuotantotapoja ja toimintamalleja – myös ulkopolitiikassa. Digitaalinen teknologia on edellisen vuosikymmenen aikana edennyt nopeasti huomattavan olemattomalla sääntelyllä verrattuna käytännössä katsoen mihinkään sitä edeltävään teknologiaan. Tämä dynamiikka ei ole enää kestävää. Teknologian hallinta ja regulaation on nopeuduttava. Samalla on yhä tärkeämpää ymmärtää laaja-alaisesti kehitykseen liittyvää geopolitiikkaa, turvallisuusuhkia, väärinkäyttömahdollisuuksia, ihmisoikeuskysymyksiä, taloudellisia mahdollisuuksia ja keskinäisriippuvuuksia.

- Teknologia-alan on muunnettava toimintaansa ja kannettava enemmän vastuuta yhteiskunnallisesta kehityksestä. Samalla hallitusten on nykyaikaistettava ja yhteen sovitettava teknologiapolitiikkaansa. Teknologian arvoketjut ovat jakautumassa ja tulevaisuuden standardeista käydään tiukkaa kädenvääntöä. Teknologian standardisointi ja sääntely ovat vahvasti politisoituneet. Onkin helppo ennakoida, että 2020-luku tuo mukanaan laajoja ja mullistavia sääntelymuutoksia ja niiden mukana myös kauppapoliittisia ristiriitoja. Tämä tarkoittaa myös, että perinteinen selkeä ja ennustettava kauppapoliittinen järjestelmä saattaa halvaantua edelleen.

- Suomella on osaamista ja näkemystä, mutta se on hajallaan. Asioita käsitellään yksittäisinä kysymyksinä, kun ne vaatisivat erittäin kokonaisvaltaista ja strategista lähestymistapaa. Uudet teknologiat ovat myös kansainvälisen politiikan, geopoliittisen kilpailun ja sääntelyn arvopohjaa koskevan kädenväännön keskeisimpiä näyttämöitä jatkossa sekä samalla ”suurvaltapoliittisen” kilpailun väline. Teknologisten, yhteiskunnallisten ja muiden kansainväliseen kehitykseen ja toimintaympäristön tilaan liittyvien, usein disruptiivisten kehityskulkujen seuraaminen on Suomen aseman ja asemoitumisen näkökulmasta tärkeää. Myös ennakoiva vaikuttaminen on tärkeää sekä kansallisesti, että EU:ssa ja EU:n kautta. Nyt keskustelua seurataan eri puolilla, omissa siiloissaan. Tieto ja arviot eivät tule yhteiseen käyttöön, jolloin Suomen vaikuttaminen jää helposti myöhäiseksi ja haparoivaksi.

- Suomen on oltava johdonmukainen ja päämäärätietoinen toimija digi- ja teknologiakysymyksissä. Poliittisten linjausten muodostamisen on oltava sujuvaa ja suunnitelmallista. Suomen viestien tulee olla yhdenmukaisia riippumatta viestinviejästä kaikilla foorumeilla.

- Teknologialla on syvällinen vaikutus diplomatian ydintoimintoihin. Diplomatian rooli digitaalisella aikakaudella on muuttumassa: geopoliittisista ja yhteiskunnallisista muutoksista diplomatian toimintaympäristössä, uusiin diplomaattisten asialistoihin liittyviin kysymyksiin, uusiin digitaalisiin työkaluihin, jotka auttavat diplomaattien työtä.

- Nopeasti kehittyvät teknologiat ja niiden vaikuttavuus ovat vielä vaikeasti ymmärrettäviä/hahmotettavia. Murrosteknologiat kuten tekoäly, kvanttiteknologiat, 5G/6G, puolijohteet ja big data ovat kaikki pohjimmiltaan kaksikäyttötuotteita.

- Kun samalla lainsäädäntöä ja regulaatiota haastetaan, on selvää, ettei analogisen maailman organisaatiot eivät toimi. Uusien teknologioiden ja niiden vaikuttavuuden koulutustarve tiedostetaan merkittäväksi. Tähän pitää panostaa merkittävästi tavalla joka herkistää hallitusta ja suomalaista yhteiskuntaa, rakentaa parempaa ja laadullisempaa teknologian lukutaitoa sekä suuren kuvan ymmärtämistä. Virkahenkilöjohdon kouluttamiseen teknologia-asioissa pitäisi panostaa merkittävästi ja rekrytoinnissa jatkossa ottaa teknologiaosaaminen yhdeksi painopistealueeksi.

- Datan käytön turvallisuus ja siihen keskeisesti liittyvä geopolitiikka nousee voimakkaasti esille. Kaikki maat hakevat eräänlaista digitalista suvereniteettia. Toimintaympäristö, jossa Suomi navigoi ei ole selkeä ja yhteistyön tarve saman mielisten maiden kanssa korostuu.

- Kyberturvallisuus ei ole vain välttämättömyys, se on voimavara. Kyberturvallisuuden ja –diplomatian merkitys tulee kasvamaan jatkossa ja nousemaan yhä keskeisemmäksi osaksi ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa. Kyberturvallisuusongelmia ei ratkaista enää yksin jossakin digitaalisen maailman kolkassa. Yksittäisten yritysten, organisaatioiden ja kansalaisten turvallisuuteen vaikuttaa kollektiivinen turvallisuus.

- Teknologia vaikuttaa aivan keskeisellä tavalla myös siihen, miten monenkeskinen yhteistyö muotoutuu ja toimii tulevaisuudessa. Multilateraalinen järjestelmä ei toimi ilman teknologiaa. Tämä koske keskeisimpiä järjestöjä kuten YK:ta, mutta myös puolustuspoliittisia kuten NATO. YK:ssa tarkastellaan, miten sisäinen järjestelmä tukee SDG-tavoitteiden saavuttamista tekoälyn, bioteknologian, lohkoketjujen ja robotiikan avulla. Samoin tarkastellaan, miten teknologian arvot heijastuvat suhteessa ihmisoikeusjulistukseen sekä kansainvälisen oikeuden normeihin. Myös esim. WIPO ja ITU ovat suuren haasteen edessä, kun pitää siirtyä enemmän proaktiivisuuteen. Yksi suuremmista kysymyksistä tulevaisuudessa on myös esim. kysymys siitä, kuka omistaa algoritmit. Ja sitten on nämä tietyt valtiot joiden ainoa päämäärä ja toiminta liittyvät kansainvälisen järjestelmän rapauttamiseen.

- Uhkat eivät tunne ministeriöiden tehtävänjakoa. Jatkossa on yhä tärkeämpää, että valtionhallinto pystyy muodostamaan yhteisen tilannekuvan ja -ymmärryksen, ja jakamaan yhteisen näkemyksen teknologiaan liittyvistä mahdollisuuksista ja haasteista.

- Suomen digi- ja teknologiatoimintaympäristö on vahva ja elinvoimainen. Meillä on selviä omia vahvuuksia, ja olemme kiinnostava kumppani ulkomailla. Yksityisen sektorin teknologiaosaaminen on edellytys sille, että Suomessa pystytään kehittämään ja ottamaan käyttöön uusimpia teknologioita ensimmäisten joukossa. On tärkeää, että meillä on selkeä käsitys ja tarjooma kansallisesta osaamisesta ja ekosysteemeista sekä konkreettiset kärjet. Tulevaisuuden huolet liittyvät osaajapulaan (ml. kotimaisuusaste), koulutustason laskuun sekä väestön vanhentumiseen.

- EU:n teknologiaan liittyvä toiminnan ymmärtäminen ja siihen vaikuttaminen nykyistä paljon laajemmin. Varautuminen EU:n dataregulaatioon. Valtiollisella ja EU-tasolla on seurattava

tarkkaan uusien teknologioiden kehittymistä, ja päivitettävä lainsäädäntöä sujuvasti uusien tarpeiden ilmetessä. Sisämarkkinasääntelyn merkitys korostuu myös jatkossa, tämä edellyttää Suomelta kansallisten turvallisuusintressien ja ulko- ja turvallisuuspoliittisten näkökulmien tunnistamista osana laajempia sääntelykokonaisuuksia.

- Digitaalisen kilpailukyvyn (sisäinen ja ulkoinen) kohentaminen. Suomeen tulevien henkilöiden, yritysten ja datan jakamisen digitaaliset ratkaisut (public-private cross border -ratkaisut).

1.2. Mitkä ovat nykyisten politiikan ja hallinnon rakenteiden suurimmat heikkoudet tieto- ja teknologiapolitiikan johtamisen näkökulmasta?

- Disruptio on nykyaikaa ja se jatkuvasti muokkaa toimialoja, yrityksiä, hallintoja ja erityisesti työmenetelmiä. Riippumatta toimialasta teknologiat, jotka ajavat disruptiota, pakottavat organisaatioita ja työmenetelmiä kehittymään ja muuttumaan. Mahdollisuuksia ja vakautta tulee hakea eri politiikka-aloilla. Asiakkaat vaativat jatkuvasti uusia ratkaisuja ja palveluita, ja jotta pysyisit tarpeellisena ja relevanttina sinun on sitouduttava jatkuvaan strategiseen sopeutumiseen. Nyt puolustetaan enemmän omaa siiloa.

- Olemme sellaisten yhteiskunnallisten muutosten äärellä, että vaikuttamista pitää miettiä aivan uudella tavalla. Aikajänne on myös muuttuva, Suomen on oltava agiili ja kyettävä sekä proaktiiviiseen että reaktiiviseen toimintaan. Strategia on pohdittava tässä hetkessä. Tässä uudenlaisessa diplomatiassa ei ole kyse teknologiasta tai innovaatiosta vaan siitä, miten ulkopolitiikasta on kehittynyt verkottunut ympäristö, jossa valtiot ja muut uudet ulkopoliittiset toimijat ovat vuorovaikutuksessa horisontaalisesti.

- Ennakoinnin laajempi jäsentäminen. Ekosysteeminen ennakointijärjestelmä pitäisi tukea tiedon kokonaisvaltaista hallintaa siirtyen pois raporteista konkreettiseen tekemiseen. Suomi on raporttien supervaltio. Ennakointitiedon pitää olla kaikkien toimijoiden saatavilla, ja tiedon käyttäminen rikastaisi sitä. Ennakoivan hallinnon kypsyystasoa tuleekin arvioida sen mukaan, huomioiko ennakoinnin tietoprosessi myös potentiaalisten tiedon hyödyntäjien tarpeet.

- Ennakointitoiminnan pitäisi identifioida häiriötekijöitä (disruptiota) siten, ettei sillä olisi merkittävää negatiivista merkitystä. Pitää olla kyky ja valmius tarjota sekä poliittiselle että virkahenkilöjohdolle laajempaa, eri hallinnonalojen asiantuntemukseen perustuvaa tilannekuvaa. Siinä missä kehittyvällä teknologialla on muodostunut tärkeitä sosioekonomisia ja poliittisia rooleja, myös diplomatian on kehityttävä ja mukauduttava yhteiskuntiemme häiritseviin muutoksiin. Uudenlainen diplomatia ylläpitää suoraa vuoropuhelua organisaatioiden kanssa, joilla on valtavat taloudelliset ja poliittiset vaikutukset. Tämä on kansainvälisten suhteiden eräänlaista transformaatiota, jota ei voi tehdä yksin.

- Suomella ei ole selkeitä teknologiaan liittyviä kantoja/tavoiteasetantaa, vaan jokainen toimii oman organisaationsa puitteissa. Miten virallinen Suomi suhtautuu, vaikuttaa ja toimii keskeisten digitalisuuteen ja teknologiaan liittyvien kysymysten osalta? Esimerkkinä mikä Suomen virallinen ja yhteinen 5G-kanta. Nyt on regulatorinen, tekninen, ulkopoliittinen, kauppapoliittinen, mutta mikä on Suomen kokonaisvaltainen kanta ja siihen sitoutetut yritysten kanssa yhdessä sovitut tavoitteet ja toimenpiteet. Sama selkeä tavoiteasetanta ja ennakoiva vaikuttamissuunnitelma puuttuu monilta teknologialiitännäisistä aiheista. Koordinoitu kannanmuodostus on keskeistä.

Kommentoinut [ME1]: Tämä viesti ehkä enemmän meille itsellemme suunnattu kuin TuV:lle?

Kommentoinut [ME2]: Viesti TuV:lle vai meille itsellemme? Diplomatiaan viittaaminen voi hämmentää tässä.

Yhdessä tekemällä syntyy tilannekuvaa ja tavoitteistoa, joka on paljon enemmän kuin yksittäisten ministeriöiden asiantuntemukseen perustuva valmistelu. Yhteiset, sidosryhmien kanssa työstetyt tavoitteet ja visio ovat koko Suomen etu.

- Ulkomaanverkostoa pitää käyttää enemmän hyväksi ja toimintaa syventää niissä paikoissa, joilla on epäsuhtainen vaikutusvalta. Edustustot eivät ole UM:n tai BF:n toimipisteitä vaan koko Suomen elinkeinoelämän ja valtionhallinnon toimipiste. Toiminnan pitää olla kaksijakoista – kotimaan koordinaatio on aivan keskeistä, mutta samalla on pakko tehdä pitkäjänteistä läsnäoloa ja verkottumista paikallisiin ekosysteemeihin.

- Samalla kun käymme koko ajan diplomaattista vuoropuhelua eri maiden kanssa, meidän on luotava kattavat suhteet ja yhteydet merkittävimpiin teknologia-alan toimijoihin. Tässä erityisesti globaalisti tärkeät alustat, kuten Google, Facebook, Apple, Microsoft, Amazon jne. jotka monin tavoin liittyvät ja ovat osa kansalaisten jokapäiväistä elämää Suomessa. Suurin osa näistä yrityksistä on sen kokoisia, että ne ovat vertailukelpoisia valtioiden kanssa. On aivan selvää, että huipputeknologiayritykset ovat saavuttaneet enemmän kansainvälistä vaikutusvaltaa ja taloudellista voimaa. Jotkut näistä globaaleista toimijoista ovat jo itsenäisesti vaikuttavia poliittisia toimijoita. Jatkossa mietittävä miten katalysoidaan valtion ja teknologiayritysten yhteistyötä ja vuorovaikutusta.

- Digi-, kyber- ja teknologiapolitiikan aiheista neuvotellaan useilla kv. foorumeilla EU:n, YK:n ja NATOn lisäksi Etyj, EN, WEF, G-7, G-20 ja OECD puitteissa. Verkkokaupan neuvottelut monen- ja monenvälisillä foorumeilla heijastavat usein sitä, mitä alueellisissa sopimuksissa neuvotellaan. Tekoälyperiaatteiden kehittäminen on usein yksityisen sektorin aloitteesta.

- Läsnäololla on merkitystä, läsnäolo huomataan ja sitä arvostetaan, jos pystyy tuomaan jotakin lisäarvoa keskusteluun. Tämäkin on vaikuttamista. Perimmäinen tehtävä on olla tietoinen siitä mikä on todellinen tilanne “on the ground in the hotspots”. Tämä on tietoa mitä ei millään vierailuilla pystytä saavuttamaan, vaan pitää olla läsnä, pitää olla verkottunut virallisiin ja epävirallisiin toimijoihin sekä olla laaja-alainen ymmärrys siitä minkälaista tietoa ollaan hakemassa. Tässä verkostoituminen ja henkilökohtaisten epäformaalien kontaktien ja verkostojen merkitys korostuvat edelleen.

- Valtioneuvoston toimintakulttuuria on uudistettava yhä yhteistyö- ja asiakaskeskeisempään suuntaan. Meidän on pyrittävä pois hallinnonaloihin keskittyvästä ajattelusta ja löydettävä uudenlaisia, ilmiöiden ja elämäntapahtumien ympärille rakentuvia toimintatapoja. Kaiken keskiössä on projektien ja prosessien omistajuus ja vastuutus./selkeä vastuunjako?

- On tärkeää, että julkisen sektorin toimijoiden teknologiaymmärrystä kasvatetaan.

1.3. Mikä on nykytilassa hyvin, eikä kaipaa muutosta?

- Teknologian vaikuttavuus yhteiskuntaan on tällä hetkellä ehkä suurin kysymys kaikissa länsimaisissa demokratioissa. Hyvää on se, että siihen nyt kiinnitetään huomiota, koko lähestyminen, toiminnan muotoilu sekä tavoitteiden asetanta ja konkretisoiminen kaipaa muutosta.

2. Ehdotusten arviointi

Tarkastelun ei tarvitse rajoittua vain alla listattuihin ehdotuksiin, vaan voit vapaasti täydentää ehdotusten joukkoa uusilla tai puuttuvilla avauksilla.

Pohdi tarkemmin **kolmea tai useampaa relevanteinta** ehdotusta tieto- ja teknologiapolitiikan poikkihallinnolliseen johtamiseen. Tarkasteltavat ehdotukset voivat olla alla listattuja ehdotuksia tai listan ulkopuolisia ehdotuksia. Käy kunkin ehdotuksen osalta läpi sen vahvuuksia ja heikkouksia, sekä otsikkotasoa syvemmälle meneviä käytännön kysymyksiä, jotka tulisivat vastaan, mikäli ehdotusta lähdettäisiin viemään käytäntöön.
+++

- **Digiministerityöryhmä ja digitoimisto 2.0:** Vakinaistetaan ja kehitetään edelleen 2021 perustettua digitalisaation, datatalouden ja julkisen hallinnon kehittämisen ministerityöryhmää (digiministeriryhmä) ja digitoimistoa.
    - Jotta nämä toimisivat paremmin, edellyttää, että **kaikki** ministeriöt ja niiden johto ovat prosessiin sitoutuneet. Nimitetään selkeät vastuuhenkilöt, joiden pääasiallinen tehtävä olisi hoitaa koordinaatiota sisäisesti sekä ulkoisesti. Koordinaatiolle pitää varata tarpeeksi aikaa sekä henkilöresursseja.

Kommentoinut [ME3]: Kannatettava. Työryhmän ja toimiston tulisi kehittää näkyvämmäksi. Nyt tietoa näistä formaateista valuu hyvin vähän, jos ollenkaan, ministeriöille/operatiiviselle tasolle.

- **Tieto- ja teknologiapolitiikan valtiosihteeri:** Valtiosihteeri toimii valtioneuvoston kansliassa verkostomaisesti muiden ministeriöiden kanssa tieto- ja teknologiapolitiikan yhteensovittamiseksi ja täytäntöönpanon varmistamiseksi.

- **Tieto- ja teknologiapolitiikan valiokunta:** Eduskuntaan tieto- ja teknologiapolitiikasta vastaava valiokunta (voi olla lausuntovaliokunta tai antaa myös mietintöjä). Mahdollisuutena on Tulevaisuusvaliokunnan uudistaminen tai kokonaan uusi valiokunta.
    - Tulevaisuusvaliokunnan operationalisointia voisi pohtia kehitettävän. Valiokunta voisi toimia raporttien ja mietintöjen tuottamisen lisäksi alustana seurattaville ehdotuksille ja toimenpidesuosituksille.

Kommentoinut [ME4]: Muokattu Stefanin ajatuksen pohjalta.

- **Digiministeri ilman ministeriötä:** Tieto- ja teknologiapolitiikan vastuuministeri valtioneuvoston kansliassa tai jossain nykyisistä ministeriöistä.
    - Digiministeri tai kaksoishatutettu ministeri voisi tukea valtionhallinnon hallintorajat ylittävän tieto- ja teknologiapolitiikan johtamista sekä tuoda siihen liittyvälle tematiikalle poliittista painoarvoa sekä kansallista että kansainvälistä näkyvyyttä.
    - Digiministerin tukena voisi toimia nykymuotoinen verkostomainen poikkihallinnollinen ”virtuaalinen ministeriö”, jonka yhteistyörakenteita ja koordinaatiota tulisi vahvistaa.

- Olemassa olevia rakenteita ja nykyisiä työryhmiä tulisi kartoittaa ja tarkastella sekä niiden vastuita selkeyttää. Uusien mahdollisten rakenteiden perustamisen osalta tulisi tunnistaa riskit lisäsiiloutumiselle ja kokonaiskuvan sirpaloitumiselle. Rakenteellinen eriyttäminen voisi tehdä asioiden hoidosta yhä irrallisempaa. Tämä toimisi vastoin laajempaa tavoitteenasentaa, jolla pyrittäisiin koordinoituun ja koherenttiin tieto- ja teknologiajohtamiseen.

- Suomi tarvitsee valtioiden rajat ylittävään digitalisaatioon uudenlaisen palveluntuottajatahon, joka pystyy toimimaan poikkisektoraalisena integraattorina julkisen ja yksityisen sektorin toimijoiden välillä sekä toimimaan muiden valtioiden kanssa.

Kommentoinut [ME5]: Harkittavaksi, mikäli haluttaisiin ottaa kantaa.

- **Virtuaalinen ministeriö:** Moderni verkostomaisesti toimiva ministeriö tieto- ja teknologiapolitiikan hallintorajat ylittävään johtamiseen.

- **Digisektorin yhteiskehitysbudjetti:** Osoitetaan hallinnonrajat ylittävään digitalisaation edistämiseen yhteiskehitysbudjetti ja luodaan pitkän tähtäimen rahoitusohjelma digisektorille (vrt. liikenneväylien ylläpito ja kehittäminen).

- **Yhtenäinen valtioneuvosto:** Tieto- ja teknologiapolitiikkaa laajempi hallintoneuvoston yhtenäistäminen. Kokonaisuudistuksen vaiheittaisessa toteuttamisessa uuden tieto- ja teknologiapolitiikan lohkon toteutus olisi ensimmäinen askel.

3. Johtopäätökset

Ensimmäisessä osiossa läpikäytyihin tarpeisiin ja toisessa osiossa arvioituihin ehdotuksiin pohjautuen, mikä olisi yhteenveto kokonaisuudesta tai vaihtoehtoisista suunnista, joihin tieto- ja teknologiapolitiikan johtamista tulisi kehittää. Voit esittää myös perustellen ehdottaa poissuljettavaksi suuntia, joiden jatkotyöstäminen ei nähdäksesi ole hyödyllistä.

Yhteenvetona, että mikä tahansa näistä tässä esitetyistä vaihtoehdoista toimisi hyvin, jos toiminta täyttää seuraavat vaatimukset:

1) Tavoitteet asetettu selkeästi → Mitä Suomi todella haluaa prosesseista
2) Päätöksentekokyky → eli kyettävä tekemään päätöksiä itsenäisesti mutta muita konsultoiden
3) Resurssit → tarpeelliset resurssit, mieluummin ylimitoitettuina koska tämän erikoisalan merkitys korostuu koko ajan
4) Osaaminen → tämä on keskeistä, pitää olla erittäin hyvä tietotaito ja ymmärrys siitä mitä on tekemässä.
5) Ennakointityö → Tekemisen pitää myös sisältää ennakointia sekä skenaarioiden rakentamista
6) Kv. Yhteistyö → kv-yhteistyön pitää olla selkeäsi jäsennelty tavoitteiden kun tekijöiden osalta.

Muuttunut turvallisuusympäristö ja sen haasteet edellyttävät tarvetta kokonaisvaltaiselle tieto- ja teknologiapolitiikan johtamisen tarkastelulle. Digi-, kyber- ja teknologiapolitiikan eri kysymyksiin liittyvä

agenda on monitahoinen, monitoimijapohjainen ja alati kasvava. Tämä edellyttää johdonmukaista toimintaa, sitoutumista kansainväliseen yhteistyöhön, panostusta, riskinottokykyä sekä ennakoivaa strategista johtamista ja ohjausta. Lisäksi tarvitaan yhteistä jaettua tilannekuvaa- ja ymmärrystä, vahvaa sisäistä koordinaatiota, toimien koherenssia ja yhteistyörakenteita sekä ennakoivalle että reaktiiviselle toiminnalle.

Valtionhallinnolle tämä tarkoittaa selkeää vastuunjakoa, yhteistyön tiivistämistä, uusien työmenetelmien kehittämistä sekä yhteisen ohjenuoran määrittelemistä. Tieto- ja teknologiapolitiikan johtamisen ja poikkihallinnollisen yhteistyön tulisi parhaalla mahdollisella tavalla palvella Suomen kokonaisetuja sekä kansallisesti että maailmalla.

Nykypäivän virkahenkilöt tulevat vaikuttamaan ja toimimaan olennaisesti eri tavalla vuonna 2032. On varmaa, että tekoäly automatisoi monet ns. valkokaulustyöt ja monet mustat joutsenet ovat nousseet esille. Mitkä toiminnot selviävät automaatiosta? Voimmeko odottaa neuvottelevamme "robottidiplomaattien" kanssa lähitulevaisuudessa? Tuleeko konsulipalvelut täysin automatisoitumaan? Mikä rooli muilla teknologioilla ja sovelluksilla – virtuaalitodellisuus, metaversumi jne. – on diplomatian toiminnassa? Mitä meidän pitäisi opettaa nykypäivän opiskelijoille ja nuorille diplomaateille valmistaaksemme heitä vuoden 2030 jälkeiseen maailman epävarmuuteen?

Strateginen ennakointi yhdistetään käytännön näkemyksiin, kuinka navigoida nopeasti muuttuvassa digitaalisessa geopolitiikassa, neuvotella uusia digitaalisia aiheita diplomaattiselle asialistalle ja miten käyttää uusia työkaluja diplomatiassa sosiaalisesta mediasta, datasta tekoälyyn ja metaversumiin.

Kommentoinut [ME6]: Tämä viesti ehkä enemmän meille itsellemme suunnattu kuin TuV:lle?

Teknologian vaikuttaessa yhä syvällisemmin ihmisten elämään ja yhteiskuntaan muuttuvat monet vanhat toimintamallit ja prosessit tehottomiksi tai jopa epätarkoituksenmukaisiksi. Tämä pätee moniin keskeisiin yhteiskunnallisiin prosesseihin ja myös niitä ohjaavaan lainsäädäntöön ja regulaatioon, joissa on yhä paremmin pystyttävä ottamaan teknologian rooli, ml. sen ulko-ja turvallisuuspoliittinen ulottuvuus ja näkökulmat huomioon. Teknologian mahdollisuuksien hyödyntäminen kaikessa päätöksenteossa edellyttää uutta osaamista päätöksenteon pöytiin, mutta myös uutta asennetta.

Ollakseen menestyksekäs pitää kyetä luomaan organisaatio ja ilmapiiri, joka kykenee tunnistamaan uudet kehityssuunnat ja tarttumaan niihin nopeasti ja luovasti. Tämä koskee myös Suomea, itse asiassa erityisesti Suomea. Tämä on mahdollista vain silloin, kun organisaatiossa on motivoiva kulttuuri ja toimintatavat, jotka kannustavat nykyisten liiketoiminta- ja työmallien jatkuvaan kyseenalaistamiseen ja uudistumiseen. Tärkeintä on jatkuva kokeilu, oppiminen sekä halu ja kyky kehitellä valmiuksia tarttumaan uusiin mahdollisuuksiin. Ne tulevat usein eteen yllättäen ja pyytämättä, ja silloin pitää ”työn tekijöiden” niin johdossa, kun suorittajien osaltakin olla valmiit. Osaamistyön pitäisi pystyä siirtymään kohti kysynnän mukaisten työpaikkojen parhaita puolia, joissa suurempi määrä ihmisiä voi tehdä niin paljon kuin haluavat, missä he haluavat ja milloin he haluavat.